Комунальний заклад

«Чернігівське вище професійне училище побутового обслуговування»

Чернігівської обласної ради

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. директора КЗ «Чернігівське вище професійне училище побутового обслуговування» ЧОР
_____Вікторія МАЛОФЕЄНКО
«28» серпня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОХОРОНА ПРАЦІ»

Освітньо-професійна програма: «Перукарське мистецтво та декоративна косметика»

Галузь знань: J Транспорт та послуги

Спеціальність: J 1 Послуги краси

Робоча програма навчальної дисципліни складена на підставі ОПП «Перукарське мистецтво та декоративна косметика»

Розглянуто та погоджено на засіданні циклової комісії «Перукарське мистецтво та декоративна косметика»
Протокол № 1 від «27» серпня 2026 року

Голова циклової комісії _____ Антоніна ОГОЛЬЦОВА
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Чернігів – 2026

1. **Опис навчальної дисципліни**

Показник	**Значення показника**
Назва дисципліни	Охорона праці
Характеристика навчальної дисципліни	- Обов'язкова дисципліна - Дисципліна, що формує спеціальні компетентності
Освітній компонент	ОК 15
Кількість кредитів - за стандартом - за ОПП (скорочений термін)	 1 2
Кількість годин за навчальним планом: - Загальний обсяг - Лекції - Семінарські заняття - Самостійна робота	 30 18 2 10
Метод підсумкового контролю	Залік
Розподіл - за курсами - за семестрами	 2 курс 3семестр

2. **Мета та завдання навчальної дисципліни**

Мета:

- формування у здобувачів фахової передвищої освіти системи знань, умінь і практичних навичок щодо забезпечення безпечних та здорових умов праці у професійній діяльності у сфері послуг краси.
- формування знань, вмінь і навичок з питань безпеки та охорони праці на робочому місці. Знання основних принципів безпеки, вміння виявляти потенційні небезпеки та навички дії в екстрених ситуаціях;
- формування навичок безпечної експлуатації перукарського та косметичного обладнання, інструментів та матеріалів з урахуванням вимог безпеки праці;
- вивчення основ технології та методів роботи в професійній галузі з урахуванням аспектів безпеки та охорони праці. Ознайомлення зі специфічними ризиками та методами їх запобігання;
- формування відповідальне ставлення до власної безпеки, безпеки клієнта та колег;
- формування у здобувачів фахової передвищої освіти рівня підготовки шляхом інтеграції знань та навичок з охорони праці в їхню основну професійну підготовку, для розуміння важливості безпеки та здоров'я на робочому місці як невід'ємну складову їхньої професійної діяльності.

Завдання:

- вивчення теоретичних основ охорони праці, включаючи знайомство з основними поняттями, термінами та законодавчими актами, що регулюють сферу безпеки праці;
- вивчення загальних принципів охорони праці, таких як запобігання нещасним випадкам та професійним захворюванням, організація робочого місця, використання засобів індивідуального та колективного захисту;
- набуття навичок застосування теоретичних знань у практичних ситуаціях, включаючи вміння виявляти та усувати небезпечні ситуації, а також правильно використовувати засоби індивідуального та колективного захисту;
- набуття практичних навичок з надання невідкладної допомоги при нещасних випадках, пов'язаних з професійною діяльністю
- формування правильного розуміння важливості охорони праці та її впливу на здоров'я та безпеку працівників, що сприяє створенню безпечних та здорових умов праці, дотримання затверджених інструкцій з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності.

3. **Структура навчальної дисципліни**

№ п\п	Тема	Кількість годин				
		Всього годин	З них			
			Лекційні заняття	Семінарські заняття	Практичні заняття	Самостійна робота
1.	**Правові та організаційні аспекти охорони праці**	**18**	**10**	**-**	**-**	**8**
1.1	Виробниче середовище і його вплив на людину.	4	2	-	-	2
1.2	Умови праці на виробництві, їх класифікація і нормування.	4	2	-	-	2
1.3	Виробнича шкідливість, методи захисту людини від її негативного впливу.	4	2	-	-	2
1.4	Аналіз і профілактика профзахворювань та виробничого травматизму.	4	2	-	-	2
1.5	Правове і нормативне регулювання охорони праці.	2	2	-	-	-
2.	**Вимоги охорони праці на виробництві**	**12**	**8**	**2**	**-**	**2**

2.1	Державне управління охороною праці в Україні	1	1	-	-	-
2.2	Основні положення охорони праці на виробництві	1	1	-	-	-
2.3	Економічні аспекти охорони праці	4	2	1	-	1
2.4	Пожежна безпека	6	4	1	-	1
Всього годин за курс:		**30**	**18**	**2**	**-**	**10**

4. Програма навчальної дисципліни

III СЕМЕСТР

***І розділ*. Правові та організаційні аспекти охорони праці.**

Тема 1.1 Виробниче середовище і його вплив на людину.

Стан повітря робочої зони у виробничих приміщеннях салонів краси, загальні відомості. Вплив на організм людини.

Гігієнічне нормування параметрів повітря робочої зони салонів б'юті індустрії. Оптимальні і допустимі мікрокліматичні умови в салонах краси. Заходи по нормалізації мікроклімату.

Самостійна робота (2год)

Методи визначення вологості. Класифікація робіт за важкістю та енерговитратами.

Вимоги до опалення, вентиляції та кондиціювання повітря виробничих приміщень. Правила експлуатації систем вентиляції.

Тема 1.2. Умови праці на виробництві, їх класифікація і нормування.

Загальні поняття про умови праці на виробництві в салонах краси, їх класифікація.

Фізіологія праці. Хронометраж трудових процесів і відпочинку. Діагностика працездатності. Нормативні величини виробничих приміщень б'юті індустрії.

Самостійна робота (2год)

Санітарні показники, за якими нормується забрудненість повітря робочої зони виробничого приміщення.

Роботи, при виконанні яких вводяться перерви для виробничої гімнастики.

Тема 1.3. Виробнича шкідливість, методи захисту людини від її негативного впливу.

Шкідливі речовини в повітрі робочої зони салонів краси та їх небезпека.

Методи захисту людини від негативного впливу виробничої шкідливості салонів краси.

Самостійна робота (2год)

Засоби захисту працюючих. Засоби колективного захисту.
Засоби індивідуального захисту (ЗІЗ).

Тема 1.4. Аналіз і профілактика профзахворювань та виробничого травматизму.

Дослідження виробничого травматизму та профзахворювань працівників салонів краси. Мета досліджень. Методи досліджень.

Основні заходи по запобіганню травматизму та професійних захворювань. Вплив на безпеку праці і запобігання травматизму на виробництвах б'юті індустрії.

Самостійна робота (2год)

Аналіз причин травматизму: організаційних, технічних, санітарно-гігієнічних, психофізіологічних.

Тема 1.5. Правове та нормативне регулювання охорони праці.

Законодавча та нормативна база України з охорони праці: Конституція України, Закон України «Про охорону праці», Кодекси законів про працю. Державне соціальне страхування. Державні нормативні акти з охорони праці.
Основні завдання системи стандартів безпеки праці.

***ІІ розділ*: Вимоги охорони праці на виробництві**

Тема 2.1 Державне управління охороною праці в Україні.

Управління охороною праці. Служба охорони праці міністерства, державного комітету, служба охорони праці державної виконавчої влади. Відповідальність працівників служби охорони праці.

Державний нагляд за охороною праці. Планування та фінансування робіт з охорони праці. Звітність підприємств з питань охорони праці.

Тема 2.2 Основні положення охорони праці. Класифікація умов праці.

Загальні питання безпеки праці. Класифікація умов праці.

Оцінка стану охорони праці на підприємстві. Небезпечні та шкідливі виробничі чинники.

Тема 2.3 Економічні аспекти охорони праці.

Соціальне значення охорони праці. Економічне значення охорони праці.
Складові річної економії підприємства від поліпшення безпеки праці.
Економічне обґрунтування заходів щодо поліпшення умов і охорони праці.

Семінарське заняття №1 (1год)

Основні витрати підприємства, що призначені на поліпшення умов і охорону праці.

Самостійна робота (1год)

Спрощена методика визначення ефективності витрат на охорону праці.

Тема 2.4 Пожежна безпека

Системи пожежної безпеки в салонах краси, їх призначення та мета.

Основні положення Закону України «Про пожежну безпеку».

Призначення систем пожежної сигналізації, їх основні елементи та принципи дії.

Вогнегасильні речовини.

Семінарське заняття №2 (1год)

Наслідки пожеж: соціальні, екологічні, матеріальні витрати. Основні напрямки забезпечення пожежної безпеки.

Самостійна робота (1год)

Пожежонебезпечні властивості речовин. Протипожежний інструктаж та навчання. Поняття вогнестійкості. Основні способи гасіння пожеж.

5. Тематичний план

№ теми	Кількість годин на тему	Назва теми	Кількість годин на заняття	№ Заняття	Назва теми заняття
1	2	3	4	5	6
III СЕМЕСТР					
1	**18**	**Правові та організаційні аспекти охорони праці.**			
1.1	2	Виробниче середовище і його вплив на людину.	1	1	Стан повітря робочої зони у виробничих приміщеннях салонів краси, загальні відомості. Вплив на організм людини.
			1	2	Гігієнічне нормування параметрів повітря робочої зони салонів б'юті індустрії. Оптимальні і допустимі мікрокліматичні умови в салонах краси. Заходи по нормалізації мікроклімату.
1.2	2	Умови праці на виробництві, їх класифікація і нормування.	1	3	Загальні поняття про умови праці на виробництві в салонах краси, їх класифікація.
			1	4	Фізіологія праці. Хронометраж трудових процесів і відпочинку. Діагностика працездатності. Нормативні величини виробничих приміщень б'юті індустрії.
1.3	2	Виробнича шкідливість, методи захисту людини від її негативного впливу.	1	5	Шкідливі речовини в повітрі робочої зони салонів краси та їх небезпека.
			1	6	Методи захисту людини від негативного впливу виробничої шкідливості салонів краси.
1.4	2	Аналіз і профілактика профзахворювань та виробничого травматизму.	1	7	Дослідження виробничого травматизму та профзахворювань працівників салонів краси. Мета досліджень. Методи досліджень.
			1	8	Основні заходи по запобіганню травматизму та професійних

					захворювань. Вплив на безпеку праці і запобігання травматизму на виробництвах б'юті індустрії.
1.5	2	Правове та нормативне регулювання охорони праці.	1	9	Законодавча та нормативна база України з охорони праці: Конституція України, Закон України «Про охорону праці», Кодекси законів про працю. Державне соціальне страхування. Державні нормативні акти з охорони праці. Основні завдання системи стандартів безпеки праці.
			1	10	Основні завдання системи стандартів безпеки праці.
2.	**12**	**Вимоги охорони праці на виробництві.**			
2.1	1	Державне управління охороною праці в Україні.	1	11	Управління охороною праці. Служба охорони праці міністерства, державного комітету, служба охорони праці державної виконавчої влади. Відповідальність працівників служби охорони праці.
2.2	1	Основні положення охорони праці. Класифікація умов праці.	1	12	Загальні питання безпеки праці. Класифікація умов праці. Оцінка стану охорони праці на підприємстві. Небезпечні та шкідливі виробничі чинники.
2.3	3	Економічні аспекти охорони праці.	1	13	Соціальне значення охорони праці. Економічне значення охорони праці. Складові річної економії підприємства від поліпшення безпеки праці.
			1	14	Економічне обґрунтування заходів щодо поліпшення умов і охорони праці.
			1	15	***Семінарське заняття №1.*** Основні витрати підприємства, що призначені на поліпшення умов і охорону праці.
2.4	5	Пожежна безпека	1	16	Системи пожежної безпеки в салонах краси, їх призначення та мета.
			1	17	Основні положення Закону України «Про пожежну безпеку».

			1	18	Призначення систем пожежної сигналізації, їх основні елементи та принципи дії.
			1	19	Вогнегасильні речовини.
				20	***Семінарське заняття №2.*** Наслідки пожеж: соціальні, екологічні, матеріальні витрати. Основні напрямки забезпечення пожежної безпеки**.**
Усього за ІІІ семестр					**20 годин**
Разом					**20 годин**

6. Перелік компетентностей відповідно ОПП «Перукарське мистецтво та декоративна косметика»

Загальні компетентності:

ЗК1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК5 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Спеціальні компетентності:

- СК7 Здатність здійснювати професійну діяльність відповідно до актів законодавства та міжнародних стандартів (за наявності).
- СК 13 Здатність оцінювати вплив зовнішніх та внутрішніх факторів на здоров'я та працездатність людини, розуміти вплив шкідливих речовин у відповідних матеріалах, усвідомлюючи наслідки своєї професійної діяльності та обґрунтовуючи свій вибір.

7. Перелік результатів навчання відповідно ОПП «Перукарське мистецтво та декоративна косметика»

Результати навчання:

- РН1 Діяти відповідно до загальних та спеціальних актів законодавства, у тому числі законодавства про авторське і суміжні права, захист персональних даних і розповсюдження інформації в межах освітньо-професійної програми.
- РН2 Діяти на основі етичних принципів, правових і безпекових норм у професійній діяльності з урахуванням культурних, релігійних, етнічних, історичних відмінностей та національних особливостей, використання форм рухової активності та вести здоровий спосіб життя

8. **Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти з навчальної дисципліни «Охорона праці»**

для підготовки фахових молодших бакалаврів
за спеціальністю: J 1 Послуги краси

Рівень навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти	**Бали**	**Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти**
Незадовільно	2	Відповідь характеризується неправильністю та фрагментарністю. Студент з допомогою викладача відтворює на рівні розпізнання окремі елементи навчального матеріалу. Теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою курсу, засвоєно частково, необхідні уміння не сформовано.
Задовільно	3	Відповідь або виконання завдання характеризується неповнотою, фрагментарністю і тільки за умови надання консультативної допомоги викладача. Студент частково володіє матеріалом з теми, Значну частину матеріалу здобувач освіти наводить на репродуктивному рівні, неточно використовує терміни або розкриваючи зміст, зазнає труднощів у визначенні ключових понять теми, не завжди встановлює причинно-наслідкові зв'язки, спостерігається порушення логічності та точності, не здатен аналізувати причини травматизму на виробництві.
Добре	4	Студент має достатні фундаментальні знання з навчальної програми, може аргументувати їх; самостійно аналізує потреби правил безпеки, робить висновки, зв'язує вивчений матеріал з підприємством, вміло використовує технічну документацію при відповідях, може пояснити економічні аспекти наслідків професійних захворювань і травматизму.
Відмінно	5	Студент має глибокі знання про правила безпеки, використовує наукову термінологію; аргументує свої твердження та висновки, вміє працювати з необхідною інформацією, на високому рівні аналізує небезпечні виробничі ситуації; може дискутувати. Здобувач освіти може оцінити процеси та явища, які відображені у темі; пояснити значення знань з питань безпеки; проявляє інтерес до професії і до охорони праці за професією.

9. **Очікувані результати навчання з дисципліни**

В результаті вивчення навчальної дисципліни «охорона праці» здобувачі фахової передвищої освіти повинні:

знати:

- загальні питання охорони праці;
- правові та організаційні аспекти охорони праці;
- вимоги охорони праці на виробництві;
- виробниче середовище і його вплив на людину;
- загальні поняття про умови праці;
- основні поняття та визначення пожежної безпеки;
- законодавство з охорони праці та організацію служби безпеки праці;

вміти:

- вчасно реагувати на потенційні небезпечні ситуації та вживання необхідних заходів для їх усунення
- безпечно та ефективно працювати з усім обладнанням та інструментами, що використовуються в професії
- дотримуватись затверджених інструкцій з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності

10. **Методи контролю результатів навчання**

Поточний контроль:

- усне опитування;
- активність роботи на заняттях;
- доповіді, презентації на семінарських заняттях;
- виконання завдань самостійного опрацювання;

Проміжний контроль:

- проведення контрольних тестів/робіт;
- тематичне оцінювання;
- доповіді, презентації на семінарських заняттях;
- робота в малих групах;
- виконання завдань самостійного опрацювання;

Підсумковий контроль:

- семестрове оцінювання;
- річне оцінювання;
- залік.

10. Методи навчання

- лекції, бесіди, пояснення;
- практичний показ/демонстрація;
- навчання з навчально/методичною літературою;
- дослідницький пошук за темами навчальної дисципліни;
- онлайн-уроки на платформах Google Meet, Zoom

при дистанційному/змішаному навчанні;
- семінарські заняття;

11. Методичне забезпечення

- конспект лекцій;
- інструкції семінарських робіт;
- презентації;
- відеоролики;
- розроблені тести опитування;
- інтернер-ресурси;
- методичні посібники;
- власні напрацювання
- розроблені матеріали по курсу, які містяться в електронній бібліотеці КЗ ЧВПУ ПО ЧОР;
- розроблені матеріали по курсу, які містяться в електронній бібліотеці на порталі “Всеосвіта”, “На Урок”.

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Обладнання:

- ChromeBook (1шт)
- Телевізор

Програмне забезпечення:

- для перевірки знань Google форми та онлайн-конструктор тестів LearningApps.org, Kahoot!
- єдина корпоративна/освітня платформа Google Workspace for Education;

13. Рекомендована література

1. Вінокурова Л.Е., Васільчук М.В., Гаман М.В. Основи охорони праці, підручник— К.: Факт. 2005.
2. Березуцький В.В. (ред.) Основи охорони праці, навчальний посібник — Х.: Факт, 2005
3. Конституція України https://www.president.gov.ua/documents/constitution
4. / К.Н. Ткачук, М.О. Халімовський, В.В. Зацарний. Основи охорони праці, підручник – К.: Основа, 2003

14. Інформаційні ресурси

1. Google Диск [Електронний ресурс].– Режим доступу: https://drive.google.com/drive/folders/12Zz4WKlF_Lk2TxUXDy7Bnz2kqztDJtdr?usp=drive_link
2. Посилання на сайти, платформи, інтернет ресурси: https://vseosvita.ua/library; https://naurok.com.ua/biblioteka.